

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ

Випуск № 10
2010 рік

Міжвузівський науковий
журнал

НАУКОВИЙ ВІСНИК
Закарпатського державного університету

Економічні науки

**THE SCIENTIFIC
HERALD**
of Transcarpathian State University
Economic sciences

ББК 72,4 (4 УКР)
Н 34

*Друкується за рекомендацією Вченої ради
Закарпатського державного університету,
Протокол № 5 від 29.04.2010*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ф.Г. ВАЩУК	д-р техн. н., проф. – голова редакційної колегії (Закарпатський державний університет)
О.С. ПЕРЕДРІЙ	к.е.н., проф. – заступник голови редакційної колегії (Закарпатський державний університет)
В.А. ТАРАСЕНКО	д-р е.н., проф. (Закарпатський державний університет)
В.А.ВЕРГУН	д-р е.н., проф. (Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка)
А.С. ФІЛІПЕНКО	д-р е.н., проф. (Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка)
Ю.М. ПАХОМОВ	д-р е.н., проф., академік НАН України (Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України)
А.М. ПОРУЧНИК	д-р е.н., проф. (Київський національний економічний університет)
А.В. БАЛЯН	д-р е.н. (Інститут агропромислового виробництва УААН, Закарпатська область)

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

Україна, UA – 88015, м. Ужгород, вул. Запорозької, 89
Тел. (03122) 51524; 51434; факс: (0312) 612535
E-mail: root@ini.uzhgorod.ua

Науковий вісник ЗабДУ. Серія: економічні науки віднесено до переліку фахових видань України постановою ВАК України № 7-05/1 від 15.01.03 (Бюлетень ВАК України, № 1, 2003 р.)

Тематика «Наукового вісника» (серія – економічні науки) охоплює такі розділи науки: *регіональна економіка, транскордонне співробітництво, фінанси, облік і аудит*. «Науковий вісник» публікує оглядові та дослідницькі роботи, присвячені цій тематиці (але не обмежені лише нею). Статті друкуються українською, російською, словацькою, угорською та англійською мовами. Для студентів, аспірантів, здобувачів, викладачів, науковців.

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИЗАЦІЇ ДАНИХ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЇ У БАЗІ ДАНИХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Денисюк С.П., д.т.н., проф. НТУУ "КПІ", м. Київ

Радиш І.П., к.т.н., Мукачівський державний університет, м. Мукачево

Пертко П.П., НТУУ "КПІ", м. Київ

Анотація. Представлено особливості структуризації даних та організації процесів обміну інформації у Базі даних енергоефективних технологій та енергетичного менеджменту. Показано, що створення та використання даної Базис дозволить успішно інтенсифікувати роботи з енергозбереження та енергоефективності в Україні як на загальнонаціональному, так і регіональному рівнях.

Ключові слова: енергетичний менеджмент, енергетика, енергозбереження, енергоефективні технології, база даних, структуризація даних, інформаційні потоки

Summary. The article presents features of structuring of data streams and organisation of the process of the exchange of information in the database of energy efficient technologies and energy management. It shows that the creation and use of the base will successfully intensify work on energy conservation and energy efficiency in Ukraine at the national and at theregional level as well.

Key words: energy management, energy saving, energy-efficient technologies, database, clustering, data streams.

ВСТУП

Державна політика інформатизації у сфері енергетичного сектора нашої країни, зокрема, паливно-енергетичного комплексу (ПЕК) має формуватися як складова частина соціально-економічної політики держави в цілому [1, 2, 4]. Вона повинна спрямовуватися на раціональне використання технологічного та інформаційного потенціалу нашої країни, на створення сучасної інформаційної інфраструктури в інтересах вирішення комплексу поточних та перспективних завдань розвитку економіки нашої країни, автоматизації процесів обґрунтування прийняття рішень при управлінні функціонуванням та розвитком енергетичних систем, підвищення рівнів самоенергозабезпечення регіонів, модернізації паливно-енергетичних об'єктів, впровадження заходів з енергозбереження на загальнонаціональному та регіональному рівнях, енергоефективності при безумовному додержанні вимог щодо реалізації природоохоронних заходів [1-3].

Реалізація поточних та перспективних планів розвитку енергетичного сектора потребує постійної інформаційно-аналітичної підтримки реалізації політики енергозбереження, що можливо лише при створенні відповідного інструментарію [1, 4]. При цьому слід врахувати той факт, що при зростанні самостійності споживачів паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР) зріс їх вплив на процеси розвитку та функціонування окремих систем і об'єктів ПЕК України. Так, окремі споживачі можуть видобувати для своїх потреб енергоносії, споруджувати власні джерела постачання ПЕР, фінансувати будівництво енергетичних об'єктів на паєх, впливати на умови укладання договорів на поставку енергоносіїв. Як наслідок, в нових економічних умовах різко зростає інформаційна роль прогнозів розвитку енергетичного сектора, орієнтованих не тільки на органи управління в ПЕК держави, але й на появу власників енергетичних об'єктів, вплив місцевих органів влади, громадськості.

Розв'язання сформованих проблем вимагає проведення комплексу робіт з інформатизації енергетичного сектора України [1, 4]. Результатом такої інформатизації має стати розробка

системи підтримки рішень – «Бази даних енергоефективних технологій та енергетичного менеджменту» (далі – База).

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Метрологічна основа побудови Бази даних енергоефективних технологій та енергетичного менеджменту

Мета побудови Бази полягає у створенні необхідних умов для забезпечення державних органів влади, органів місцевого самоврядування, підприємств та організацій, громадян і суспільства в цілому своєчасною, достовірною та повною інформацією про стан модернізації підприємств різних форм власності, стан енергозбереження та впровадження енергоефективних технологій шляхом широкого використання інформаційних технологій, забезпечення інформаційної безпеки держави у сфері енергоефективних технологій та енергетичного менеджменту, ефективного енергопостачання та енерговикористання, енергозбереження з врахуванням вимог комплексної інтеграції України у світовий інформаційний простір.

При цьому актуальними задачами є:

- 1) організація комплексного інформаційного забезпечення, розв'язання наукових, технічних, виробничих, економічних, цінових (тарифних) та організаційних проблем у сфері енергоефективних технологій та енергетичного менеджменту;
- 2) сприяння поширенню та використанню передових науково-технічних досягнень, а також реалізація власних інноваційних науково-технічних розробок і передового досвіду в сфері енергоефективних технологій та енергетичного менеджменту;
- 3) становлення взаємовигідних міждержавних (міжрегіональних) ділових зв'язків, у сфері енергоефективних технологій та енергетичного менеджменту.

Створення Бази є одним із кроків підвищення рівня енергетичної безпеки нашої держави, рівнів самоенергозабезпечення окремих регіонів країни. Аналіз показав, що необхідно створити комплекс інформаційних технологій та засобів інформатизації для збору, зберігання, аналізу та обробки великих обсягів інформації про стан та перспективи розвитку у сфері енергоефективних технологій та енергетичного менеджменту, яка включатиме інформацію про енергетичне обладнання, енергоефективні та енергозберігаючі технології і техніку, інноваційні та інвестиційні проекти з модернізації підприємств нашої країни, енергозбереження, рекламно-консультаційні, нормативно-методичні та методично-правові матеріали, системи стандартів тощо.

Побудова Бази, у першу чергу, вимагає організації оптимальних потоків достовірної інформації про стан, енергоефективних технологій та енергетичного менеджменту в енергетичному секторі, узгодження інтересів державних і місцевих органів влади, підприємств і організацій різних форм власності, населення. Важливо створити комплекс автоматизованих систем оброблення даних та управління різного рівня і призначення, елементи яких взаємопов'язані між собою на принципах технологічної, організаційної, документаційної, програмної та інформаційної сумісності та створюють цілісну інформаційну інфраструктуру.

При розробці Бази важливим є суміщення особливостей вже існуючих програмно-інформаційних систем, а не механічне об'єднання, надання системі нових якостей, якісних характеристик. Першочергові пріоритети мають надаватися створенню нормативно-правової бази, формуванню комп'ютерної мережі освіти та відповідних науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт. Оскільки передбачається задіяти велику кількість споживачів та джерел інформації, то створення життєздатної Бази можливе лише за умов залучення новітніх комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, сучасних пристроїв збору, обробки, контролю та управління енергетичними і інформаційними процесами.

З точки зору виявлення та урахування системних ефектів, База повинна мати потенціал для саморозвитку, що має визначатися такою властивістю, як корисність. Має бути створена

ситуація, коли одиниця інформації матиме ринкову вартість. Нам необхідно створювати цивілізований ринок інформації (послуг та товарів) в енергетичному секторі України.

На Базу з точки зору отримання, обробки та передачі інформації бажано покласти комплексну функцію керування інформаційними потоками як між окремими елементами (горизонтальний рівень), так і між державними та місцевими органами влади, окремими підприємствами і організаціями (вертикальний рівень).

При структуризації даних та організації процесів обміну інформації у Базі мають використовуватися загальносистемні принципи:

1. Принцип включення, який передбачає узгодження параметрів і можливостей Баз, її елементів з більш складними, що стоять вище на ієрархічному рівні;
2. Принцип системної єдності, який забезпечується тісними зв'язками всіх підсистем;
3. Принцип розвитку, який передбачає нарощування та вдосконалення компонентів Баз і зв'язків між ними;
4. Принцип комплексності, який забезпечує зв'язаність моделювання окремих елементів та всього об'єкта моделювання (інформатизації) в цілому;
5. Принцип інформаційної єдності, який вимагає використання в підсистемах регламентованих нормативно-методичними документами проблемно-орієнтованих вхідних мов, мов програмування, способів представлення інформації, термінів, символів тощо;
6. Принцип сумісності, який забезпечує спільне функціонування всіх підсистем при збереженні відкритості структури Баз в цілому;
7. Принцип інваріантності, який вимагає, щоб підсистеми і компоненти Баз були по можливості універсальними чи типовими, тобто інваріантними до окремих складових об'єкта;
8. Принцип моральної живучості, який передбачає наявність в Базі засобів настроювання на обмеження. База повинна легко адаптуватися до сумісного функціонування з іншими базами даних за рахунок використання трьох рівнів настроювання Баз: системного, процедурного та параметричного. На системному рівні здійснюється зміна загальних програмних модулів. Процедурний рівень використовується при переході на новий клас складових об'єкта інформатизації та забезпечує зміну окремих блоків у програмних модулях і вхідного опису, підсистем аналізу, оптимізації тощо. На параметричному рівні засобами, які доступні розробникам, здійснюється настроювання всередині складових Баз.

Використання вихідної достовірної інформації (наприклад, статистичних даних, оперативної інформації про роботу окремих енергетичних об'єктів, з датчиків тощо) є передумовою отримання достовірних результатів при використанні адекватних математичних моделей, отримання достовірної інформації про ефективність поточного технологічного стану, перспективи і сценарії впровадження енергоефективних технологій та енергетичного менеджменту.

При структуризації даних та організації процесів обміну інформації важливо врахувати вимоги інформаційної підтримки вже діючих загальноживаних інформаційно-програмних комплексів, використання при побудові системи таких принципів, як універсальність програмно-апаратних засобів, використання для взаємодії розподілених обчислювальних комплексів платформонезалежних стандартів, інтерфейсів та програмно-апаратних технологій.

Особливо доцільним є використання досягнень технологій Інтернет, веб-середовища, забезпечення простоти роботи з Базою для конкретних споживачів (клієнтів) та формування алгоритмів всієї роботи таким чином, що максимально можливе навантаження буде на серверах всієї комп'ютерної мережі Баз.

2. Структура Баз даних енергоефективних технологій та енергетичного менеджменту

Структура Баз з точки зору структуризації даних та організації процесів обміну інформації повинна представляється такими основними функціональними підрозділами:

- 1) аналітична обробка даних, прогнозування;
- 2) управління базою даних;

- 3) ведення окремих (сегментних) баз даних;
- 4) науково-технічні роботи;
- 5) інноваційні та інвестиційні проекти;
- 6) реклама, інформація;
- 7) консультації, нормування, експертиза;
- 8) абонентське обслуговування у сфері енергоефективних технологій та енергетичного менеджменту.

При формуванні та забезпеченні поточної роботи Бази важливо враховувати наступне.

До неї доцільно помістити:

- огляд можливостей застосування існуючих національних та міжнародних баз даних науково-технічних розробок, енергозберігаючих енергоефективних технологій та обладнання міжнародних керівництв з доброї практики;
- оцінку можливостей та висновки щодо застосування запропонованих технологій і методів як для нових, так і для існуючих виробництв;
- оцінку та висновки поточних експлуатаційних характеристик діючих установок та пропозиції щодо нових установок;
- аналіз та вибір найкращих доступних методів для різних видів діяльності, процесів та способів функціонування, які свідчать про практичну доцільність використання конкретних технологій;
- оцінку технічної та економічної складових запропонованих технологій і методів.

Крім того, у Базу бажано помістити:

- сфери впровадження окремих технологій, обладнання, матеріалів; затрати та термін впровадження;
- джерела фінансування, зокрема, потенційний інвестор, за механізмом Кіотського протоколу, Фонду чистих технологій, «зелених інвестицій» тощо;
- відновлювані та не відновлювані види енергії, що споживаються у конкретному технологічному процесі;
- техніко-економічні показники (економічний ефект, енергоємність, енергоефективність, дотримання нормативів викидів, скидів); аналогічні показники європейського та світового досягнень відповідної технології.

База має містити:

- перелік науково-технічних розробок, енергозберігаючих енергоефективних технологій та обладнання, можливість доступу до них, умови отримання та використання;
- перелік організацій, які можуть провести монтаж обладнання або впровадження тієї чи іншої технології;
- вартість робіт щодо впровадження (монтажу), а саме: вартість робіт, вартість обладнання.

Окремим розділом Бази має бути нормативно-методичне забезпечення, реалізація державної політики енергозбереження в Україні; за видом джерела енергії та його використанням.

Слід визначити основні напрямки формування нових технічних розробок, наприклад, електричного опалення, біопаливо, вітрова енергетика, когенерація. В наукових розробках має міститись інформація про типи і види котлів, які працюють на біопаливі, твердому паливі з використанням електроенергії.

База повинна містити необхідні дані на всіх етапах реалізації проектів енергозбереження і енергоефективності, тобто інформаційні матеріали для пошуку шляхів реалізації ідеї (заходу), формування перед проектної пропозиції, розроблення проектно-кошторисної документації, вибору необхідного обладнання, постачальників, генерального підрядника, енергосервісних компаній тощо.

У Базі в обов'язковому порядку слід розмістити інформаційні матеріали, в т.ч. техніко-економічні дані, стосовно впровадження новітніх науково-технічних розробок (технологій,

устаткування), пілотних проектів модернізації комунального господарства та впровадження заходів енергоефективності у бюджетній сфері.

З метою вибору оптимальної проектної чи енергосервісної організації База в своєму складі має містити перелік суб'єктів господарювання країни (Європи, світу), що мають відповідні спеціалізовані дозволи і ліцензії на виконання конкретних видів робіт. Відповідно слід розмістити інформацію про фактичну і юридичну адресу суб'єктів господарювання, відповідні установчі документи та приклади, де і які саме цим суб'єктом господарювання реалізовувались проекти з енергозбереження і енергоефективності.

З метою попередньої оцінки вартості реалізації проекту, зокрема, обладнання (устаткування), яке потрібне для реалізації проекту, а також, пошуку і вибору оптимальної комплектації обладнання для реалізації проекту, слід створити інформаційний розділ Бази із зазначенням виробників енергоефективного обладнання і устаткування (в розрізі окремих національних і закордонних суб'єктів господарювання), де визначити: вид продукції, її техніко-економічні характеристики, комплектацію, гарантійні та сервісні умови обслуговування, здійснення розрахунків та додаткові послуги. Корисним буде зазначення виробником адрес підприємств (установ, організацій тощо) де його обладнання (устаткування) знаходиться в експлуатації.

З метою оперативної допомоги потенційним користувачам Бази у пошуку необхідної інформації та сприяння у вирішенні можливих питань чи проблем, доцільним є створення системи обміну короткими повідомленнями між користувачем та адміністратором, обміну електронними листами тощо.

Необхідно визначити відповідальних від обласних державних адміністрацій вносити інформацію до розділів бази відповідних областей (за бажанням), а також для будь-якого бажаного передбачити можливість надати заявку на включення нової інформації в Базі.

Створення та використання Бази дозволить успішно інтенсифікувати роботи з енергозбереження та енергоефективності в Україні як на загальнонаціональному, так і регіональному рівнях.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ефективність використання енергоресурсів та реалізації енергозберігаючих заходів в Україні / Під заг. ред. С.П. Денисюка. – К.: Українські енциклопедичні знання, 2007. – 142 с.
2. Ковалко М.П., Денисюк С.П. Енергозбереження – пріоритетний напрямок державної політики України. – К.: Українські енциклопедичні знання, 1998. – 512 с.
3. Крамаренко Є.Р., Денисюк С.П. Розробка та реалізація концепції енергозбереження для регіонів (областей) України // Енергоінформ. – 1997. – Жовтень (№ 6).
4. Основні засади створення системи інформаційно-аналітичного забезпечення паливно-енергетичного комплексу України / Ковалко М.П., Денисюк С.П., Шульга Ю.І., Дитиненко О.В. та інш. – К.: Українські енциклопедичні знання, 2000. – 106 с.

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМ ЕНЕРГЕТИЧНОГО АУДИТУ ДЛЯ РЕГІОНУ (МІСТА) ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ СУЧАСНИХ МЕХАНІЗМІВ МАРКЕТИНГОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Денисюк С.П., д.т.н., проф. НТУУ «КПІ», м. Київ

Радиш І.П., к.т.н., Мукачівський державний університет, м. Мукачево

Самельок О.Г.

Сплавська В.О., НТУУ «КПІ», м. Київ

Анотація. Представлено особливості формування систем енергетичного аудиту для регіону (міста) із залученням сучасних механізмів маркетингового менеджменту. Показано, що успішне здійснення заходів по розробці стратегії розвитку енергетики стає можливим лише

ЗМІСТ

РОЗШИРЕННЯ СПЕКТРУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ <i>Заславська Н.П., к.х.н., професор кафедри фінансів і кредиту факультету економіки та туризму Закарпатського державного університету</i>	3
ЗАСОБИ АКТИВІЗАЦІЇ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ <i>Мадяр Р.О., к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та менеджменту факультету економіки та туризму Закарпатського державного університету</i>	11
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ <i>Федурця В.П., к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та менеджменту факультету економіки та туризму Закарпатського державного університету</i>	19
ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИЗАЦІЇ ДАНИХ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЇ У БАЗІ ДАНИХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ <i>Денисюк С.П., д.т.н., проф. НТУУ "КПІ", м. Київ</i> <i>Радиш І.П., к.т.н., Мукачівський державний університет, м. Мукачево</i> <i>Пертко П.П., НТУУ "КПІ", м. Київ</i>	26
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМ ЕНЕРГЕТИЧНОГО АУДИТУ ДЛЯ РЕГІОНУ (МІСТА) ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ СУЧАСНИХ МЕХАНІЗМІВ МАРКЕТИНГОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ <i>Денисюк С.П., д.т.н., проф. НТУУ «КПІ», м. Київ</i> <i>Радиш І.П., к.т.н., Мукачівський державний університет, м. Мукачево</i> <i>Самелюк О.Г.</i> <i>Славська В.О., НТУУ «КПІ», м. Київ</i>	30
ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ АНТИКРИЗОВОЇ ПОЛІТИКИ ФІРМИ <i>Лумпова О.А., к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та менеджменту факультету економіки та туризму Закарпатського державного університету</i>	35
СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО (ЗЕЛЕНОГО) ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ <i>Габчак Н.Ф., к. геогр. н., доцент кафедри туризму факультету економіки та туризму Закарпатського державного університету</i> <i>Собов Ж.В., асистент кафедри туризму факультету економіки та туризму Закарпатського державного університету</i>	40
ПРИВАТНО-ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ ПАРТНЕРСТВО В ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНІВ <i>Жуков С. А., к.е.н., с.н.с. Закарпатського регіонального центру соціально-економічних і гуманітарних досліджень НАН України, доц. каф. міжнародного бізнесу та світової політики ЗақДУ</i>	44
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ <i>Русин Л.П., ст. викладач кафедри обліку і аудиту факультету економіки та туризму Закарпатського державного університету</i> <i>Русин Н.П., ст. викладач Ужгородського національного університету</i>	52
THE MARKETING AND THE TOURISM STRATEGIC AUDIT OF WINE GROWERS – A COMPARISON OF BURGENDLAND- (AUSTRIA) AND TOKAJ-HEGYALJA (HUNGARY) WINEREGION <i>Zoltán Szakál PhD, University College of Nyíregyháza, Hungary, EU</i>	65
МОНІТОРИНГ ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН РЕГІОНУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ <i>Сойма С.Ю., викладач кафедри обліку і аудиту факультету економіки та туризму Закарпатського державного університету</i>	79

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ ТА БЕЗРОБІТТЯ

Бізар Н.М., викладач кафедри економічної теорії та менеджменту факультету економіки та туризму Закарпатського державного університету

Кирчович Л., студентка 3-го курсу факультету міжнародного бізнесу та міжнародного права Закарпатського державного університету.....84

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ КРИЗОВОЇ СИТУАЦІЇ

Ровенська В.В., старший викладач Донбаської державної машинобудівної академі.....88

ФАКТОРИНГ В СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ

Макарович В. К., ст. викладач кафедри обліку і аудиту факультету економіки та туризму Закарпатського державного університету.....95

ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В АГРОПРОМИСЛОВІЙ СФЕРІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Стегура В.В.....103

ЗРОСТАННЯ КРЕДИТНИХ ПОРТФЕЛІВ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ ТА СВІТОВА ФІНАНСОВА КРИЗА

Беляєва О.О., аспірант Львівського національного університету імені Івана Франка....106

ІННОВАЦІЙНЕ ОНОВЛЕННЯ ПРОЦЕСУ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Стегней М.І., к.е.н., доцент кафедри фінансів та кредиту, Мукачівський державний університет.....110

ТУРИСТИЧНИЙ МАРКЕТИНГ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

Мишко С.А., к.пед.н., доцент кафедри туризму факультету економіки та туризму Закарпатського державного університету.....114

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Вереш Н.Т., асистент кафедри туризму факультету економіки та туризму Закарпатського державного університету.....119

У
р
і
з
з
І
С
Б
і
р
р

Науковий вісник
Закарпатського державного університету

Серія «Економічні науки»

Випуск 10, 2010

Технічний редактор Питьонка Мар'яна

Здано до набору 23.12.2010. Підписано до друку 10.09..2010
Формат 60x84/8 Ум. друк. арк. 10,2 Обл.-вид.арк.10,6
Тираж 200 прим. Зам. №